

BLOEIENDE BERMBORDERS

Traditionele vasteplantenborders kunnen adembenemend mooi zijn, maar ze zijn zeer arbeidsintensief. Wie aan zulke borders geen tijd wil of kan besteden, maar toch zo veel mogelijk bloemen wil zien, kan een alternatieve bloemenborder aanleggen. Een natuurlijk aandoende bermborder, ergens tussen een traditionele border en een bloemenweide in. **Tekst en fotografie: Éva Kovács**

Natuurlijke sfeer

Iedereen vergaapt zich aan een bloemenweide vol met klaprozen. Jammer genoeg duurt dit spektakel relatief kort en om eenjarige akkerbloemen terug te laten keren, moet de grond regelmatig worden omgeploegd. Niet zo handig. In bloemenweiden die met een meerjarig bloemenmengsel zijn ingezaaid, kan een meer permanent beeld worden bereikt. Het onderhoud is eenvoudig, alles wordt tegelijkertijd, meestal machinaal afgemaaid. In de periodes na het maaien wordt het aanzien van zo'n berm toch wel wat saai. Dit is een extensieve vorm van onderhoud, geschikt voor openbare terreinen, zoals bermen en grote particuliere tuinen. Inhoudelijk bevat zo'n bermbeplanting naast grassoorten vaste planten en deels zichzelf uitzaaiende een- en tweejarigen.

Het onderhoud is niet gericht op het behoud van een uitgekiend beeld, zoals bij traditionele borders waar elke plant een vaste, toegekende plaats heeft. Een mooie vasteplantenborder is een vrij statisch kunstwerk, waarin natuurprocessen

nauwelijks worden toegelaten. Zulke borders geven veel voldoening, maar ze zijn alleen bestemd voor tuiniers die bereid zijn om er tijd aan te besteden. In de bermen, hoewel ze niet geheel natuurlijk zijn, krijgen ecologische processen veel ruimte. Alleen door maaien worden ze beïnvloed. De klaprozen verdwijnen weliswaar op den duur, maar er ontstaat een natuurlijke, permanent bloemrijke strook. Wie de sfeer en het gemak van deze bloeiende bermen in zijn tuin wil brengen, maar geen maairegime met saai gevolgen wil zien, zou de weidegrassoorten in de bloemenmengsels weg kunnen laten. Bij een minimaal onderhoudsniveau zal één keer per jaar alles afknippen, eventueel machinaal, volstaan. De planten hoeven niet per se inheems of streekeigen te zijn, maar wel sterk, met een ongecompliceerd, natuurlijk karakter. Net als bij goede borders, is een doordacht sortimentsplan aan te raden. Een bescheiden sortiment van grote aantallen van de individuele soorten, in in elkaar verweven stroken gemixt, helpt een natuurlijke sfeer te bereiken.

Dynamiek en spontaniteit

In tegenstelling tot traditionele borders, kunnen in deze bermborders natuurprocessen in ruimere mate worden toegelaten. Het beeld mag dynamischer worden. De tuinier beslist hoe ver deze processen worden toegestaan. Men hoeft niet vast te houden aan het originele beplantingsplan en kan spontane, ecologische ontwikkelingen enigszins toestaan. Hij zal bij te krachtig groeiende planten ingrijpen en bij te zwakke planten accepteren dat ze verdwijnen. Een onderhoudsvrije tuin is een illusie. Zoals bij alle nieuwe groenaanleg, vergen de eerste jaren meer onderhoud. Ongewenste planten zullen moeten worden verwijderd, veelal met de hand, tot een relatief evenwicht ontstaat. Zelfs bij een minimaal onderhoudsniveau blijft regelmatig wieden onvermijdelijk. Naarmate het plantendek zich sluit, zal onkruid minder kansen krijgen. Naast het wieden moeten de afgestorven delen ten minste één keer per jaar verwijderd worden. Voor een meer verzorgde indruk, is het beter de lelijke delen alvast af te knippen als ze niet meer decoratief zijn, of als storend worden ervaren. Door de keuze van planten kunnen het veel onderhoud vragende aanbinden, uitgebloeide bloemen verwijderen, opnemen en delen, mulchen en mesten achterwege blijven.

De reden waarom deze manier van tuinieren terrein wint, is tweeledig. Enerzijds het verlangen naar de vrije natuur als tegenpool van verstedelijking en toenemende controle op het alledaagse leven. En anderzijds de praktische overwegingen; het beperken van onderhoud. Dit brengt met zich mee dat uitgebloeide bloemen, omgevallen stengels en verbruinde plantenresten bij tuiniers van dit genre meer acceptatie zullen moeten krijgen en dat vergane 'schoonheid' ook wordt ontdekt en gewaardeerd. Het is waar dat deze manier van tuinieren niet bij iedereen in de smaak valt, maar wie ecologisch waardevolle, bloemrijke borders met beperkt onderhoud zoekt, kunnen bermborders wellicht een uitkomst bieden.

thema
tuinen &
onderhoud